

Technisch Wetenschappelijke Commissie Kustvisie

ADVIES m.b.t. tot het trechteringsproces en de geselecteerde evaluatiecriteria

22/12/2022

Trechteringsproces

De TWC stelt dat de verfijning van de evaluatie met inbreng van kwantitatieve elementen waar mogelijk en het aannemen van een 7-delige i.p.v. 3-delige schaal een vooruitgang is. Ze stelt dat de trechtering niet te radicaal mag zijn en potentieel beloftevolle alternatieven die bv. groot ecologisch potentieel inhouden, niet te vroeg mogen uitgesloten worden.

Evaluatiecriteria

De TWC gaat akkoord met de vooropgestelde evaluatiecriteria. Maar wijst op het belang van “nature based solutions” en dat de zeewering ook gezien moet worden als een zeewerend landschap en ecosysteem. Evaluatiecriteria rond biodiversiteit en eco-systeemdiensten zijn dan ook zeer belangrijk.

De TWC ervaart een onevenwicht tussen de aandacht die in de studies uitgaat naar de strandzones t.o.v. de havens. Tevens vraagt de TWC meer aandacht voor de fasering van werken meegaand met de verschillende scenario's voor zeespiegelrijzing +1.00 m, +2.00 m en +3.00 m. Teveel nadruk leggen op +3.00m zeespiegelstijging kan de realisatie van het Masterplan Kustveiligheid in het gedrang brengen.

- Onderhouds- en aanlegvolumes

Omdat “onderhoud” eerder slaat op uitsluitend infrastructuur, lijkt het aangewezen eerder de term “onderhoud en beheer” te hanteren.

Voor het grootste gedeelte van de kust bestaan de weerhouden alternatieven uit verbreding en verhoging van het strand en duinen. Het is dan ook enigszins verontrustend dat blijkt dat in alle scenario's met de huidige concessies onvoldoende zand zal kunnen gewonnen worden voor aanleg en onderhoud. Dit is cruciaal om te kunnen besluiten of de gekozen alternatieven hoe dan ook mogelijk zullen zijn. Daarom werd hier door het projectteam al veel aandacht aan besteed. Toch blijven er vragen: bestaat de mogelijkheid om de bestaande concessies in de toekomst uit te breiden, niet alleen uit het standpunt van regelgeving maar vooral “feitelijk”? Zijn er voldoende economisch winbare zandvolumes aanwezig? Is het economisch en praktisch mogelijk om zand van verdere winningsgebieden aan te voeren?

In dit verband is het belangrijk in te kunnen schatten in welke mate de stranden en duinen op natuurlijke wijze kunnen mee groeien met de zeespiegelstijging. Dit hangt in hoge mate af van de *snelheid* van de zeespiegelstijging. De TWC adviseert om hier dieper op in te gaan.

Wat de onderhoudsfrequentie betreft moet nagegaan worden of het, met het oog op het ecologisch herstel, niet beter zou zijn een frequentie van 10 jaar aan te nemen i.p.v. 2 of 5 jaar. Is dat mogelijk (ook in relatie met de beschikbaarheid van zand)?

- Ruimtelijke inpassing, aantrekkelijkheid

De TWC is het eens met de stelling dat de kwaliteit van de ruimtelijke inpassing en de "aantrekkelijkheid" van bepaalde ingrepen in hoge mate zal afhangen van de concrete uitwerking ervan in de toekomst. Het is dan ook moeilijk om dit in dit stadium als een onderscheidend criterium te hanteren.

Ook al is het moeilijk te kwantificeren, moet menselijk welzijn ook als een baat gezien worden.

- Draagvlak

Het is niet de vraag of er voor bepaalde ingrepen of alternatieven (nu) een draagvlak bestaat maar hoe er nu en in de toekomst een draagvlak kan *gecreëerd* worden. Het co-creatietraject en de inspraak rondes dragen daar wel in grote mate toe bij.

Afweging criteria synthese van de evaluatie

De evaluatie van de criteria lijkt zorgvuldig gedaan. Het gebruik van de zgn. "heatmaps" is overzichtelijk en laat een verantwoorde vergelijking van de alternatieven toe. Dit is verkieselijker dan het toekennen van wegingsfactoren en het berekenen van "scores".

Detailvragen

Commissieleden hebben vragen naar gedetailleerde onderliggende informatie en cijfers. Er is begrip voor het feit dat die niet systematisch kunnen meegegeven worden. Nochtans kunnen ze nodig zijn om bepaalde keuzes te begrijpen of te verantwoorden. Commissieleden zullen hun detailvragen oplijsten (zie bijlage) en het projectteam zal de onderliggende informatie ter beschikking stellen. De TWC vraagt daarnaast om een workshop in te richten die toelaat om meer gedetailleerde informatie te delen en over een aantal gerichte, vooraf bezorgde, technische vragen kennis uit te wisselen. De datum en de precieze agenda van deze workshop kunnen in overleg tussen TWC en projectteam worden vastgelegd.

Bijkomend vragen de commissieleden meer duiding te geven omtrent de finaliteit van hun adviezen en hoe deze aan externen zullen voorgesteld worden.

BIJLAGE: DETAILVRAGEN

Er gaat te veel aandacht naar ZSS +3.00m en te weinig naar de tussenstadia ZSS +1.00m en +2.00m. Er wordt verwezen naar de randvoorwaarden in de opdracht. Maar hoe zijn die bepaald?

Enkele vragen en opmerkingen op de powerpointpresentatie dd 10/11/2022 :

a) slide 62 : voor de stormvloedkering Nieuwpoort is vermeld dat bij ZSS +0.30m respectievelijk +0.80m de kering elke 2 jaar, respectievelijk 10 keer per jaar, moet sluiten.

De stormvloedkering is ontworpen voor een levensduur van 100 jaar. Stemt de frequentie van sluiten hier vermeld overeen met het ontwerp?

b) slide 74 : moeilijk leesbaar

c) slide 88: er staat een stormvloedkering in de havenmond, terwijl die niet behouden is

d) slide 89 - 94 : de studie van de havens is nog ' work in progress ' , maar er gaat hier wel veel aandacht naar de jachthaven in vergelijking met de ganse buitenhaven.

Vanuit consistentie van beleid is als toetsnorm de 1 in 1000 jaar storm gekozen, maar het lijkt verstandig te weten of de som van de investeringen in de verdediging plus de vermeden schade bij het falen van de verdediging minimaal (d.w.z. economisch optimaal) Bij wijze van voorbeeld: voor New Orleans met storm Katrina was dit dus niet zo. De economische kosten waren meer dan tweemaal zo hoog. Overigens bij een risicobenadering volgt de ontwerpstorm uit het gewenste risico. Er wordt gewezen op het belang van een onderbouwde benadering en het wellicht toevoegen van een ietwat holistischer toekomstige zienswijze.

Bijlage - Kustvisie: vragen ter voorbereiding van vergadering 3/02/2023

In deze nota zijn een aantal vragen verzameld mbt Kustvisie en dit ter voorbereiding van vergadering dd 3/2/2023.

Vragen advies december 2022 (herhaling)

- Er gaat te veel aandacht naar ZSS +3.00m en te weinig naar de tussenstadia ZSS +1.00m en +2.00m. Er wordt verwezen naar de randvoorwaarden in de opdracht. Maar hoe zijn die bepaald?
- Enkele vragen en opmerkingen op de powerpointpresentatie dd 10/11/2022 :
  - a. slide 62 : voor de stormvloedkering Nieuwpoort is vermeld dat bij ZSS +0.30m respectievelijk +0.80m de kering elke 2 jaar, respectievelijk 10 keer per jaar, moet sluiten.
De stormvloedkering is ontworpen voor een levensduur van 100 jaar. Stemt de frequentie van sluiten hier vermeld overeen met het ontwerp?
  - b. slide 74 : moeilijk leesbaar
  - c. slide 88: er staat een stormvloedkering in de havenmond, terwijl die niet behouden is
  - d. slide 89 - 94 : de studie van de havens is nog ' work in progress ', maar er gaat hier wel veel aandacht naar de jachthaven in vergelijking met de ganse buitenhaven.
- Vanuit consistentie van beleid is als toetsnorm de 1 in 1000 jaar storm gekozen, maar het lijkt verstandig te weten of de som van de investeringen in de verdediging plus de vermeden schade bij het falen van de verdediging minimaal (d.w.z. economisch optimaal) Bij wijze van voorbeeld: voor New Orleans met storm Katrina was dit dus niet zo. De economische kosten waren meer dan tweemaal zo hoog. Overigens bij een risicobenadering volgt de ontwerpstorm uit het gewenste risico. Er wordt gewezen op het belang van een onderbouwde benadering en het wellicht toevoegen van een ietwat holistisch toekomstige zienswijze.

Algemene vragen

- In het advies van de TWC dd 22/12/2022 is het aantal vragen betreffende de havens beperkt. Dit omdat de TWC begreep dat de havens nog ' work in progress ' waren. Zijn er nu meer gegevens beschikbaar?
- Naast een lineaire kustuitbreiding zijn er ook opties om de kust spannender te maken en daarmee ecologische vernieuwing/verjonging te bevorderen. Dit kan landinwaarts maar natuurlijk ook zeewaarts. Voorbeelden in Nederland zijn: Zandmotor, Spanjaards Duin of de Hondsbossche Duinen.
- België en Nederland delen natuurlijk ook een spannend estuarium, t.w. de Westerschelde, met grote impact op Antwerpen. Wordt dit mee in beschouwing genomen?

Vragen naar aanleiding van het document “ Antwoorden en feedback Trechteringsnota “ dd 23/12/2022.

De vragen hierna gaan terug naar de vragen van diverse instanties en het antwoord daarop.

a) p 9 : vraag VLM en vraag Haven van Oostende

In de antwoorden wordt vaak verwezen naar ‘ beslist beleid ‘. Hoe spoort dit met de verre toekomst bij ZSS = 3.00m?

b) p 11 & 12 : vraag Vereniging strandvissers

In de vraag wordt gepleit voor maximale aandacht voor ZSS 1.00m. Het antwoord is niet ten gronde.

c) p 13: Vraag Rijkswaterstaat

In de vraag wordt verwezen naar een Management Samenvatting. Is dat document bij de TWC bekend? Of heb ik het gemist?

d) p 19 : vraag NGO's

Vraag mbt koppeling Kustvisie aan Sigmaplan. Antwoord : het is niet de intentie Kustvisie en Sigmaplan te koppelen. Maar er is wel overleg met de buurlanden (zie verder) maar geen koppeling aan Sigmaplan.

e) p 26 : vraag Scheldestromen

In antwoord wordt verwezen naar een economische analyse voor ZSS 1.00m 2.00m en 3.00m allen tegen 2100. Is dit redelijk? Het scheidt in elk geval verwarring.

f) P 49: vraag TWC mbt Zeebrugge

In antwoord wordt gesteld dat de dammen moeten verhogen ook bij ZSS 1.00m.

Hoe is deze stelling onderbouwd?

g) P 61: vraag dep Omgeving.

In antwoord staat dat er regelmatig overleg is met Nederland en Frankrijk. Wat komt daar uit?

Tenslotte nog een vraag die ook gesteld is in het ADVIES van de TWC 22/12/'22

“ Er gaat veel aandacht naar ZSS+3.00m en te weinig naar de tussenstadia ZSS 1.00m en 2.00m. Er wordt verwezen naar de randvoorwaarden in de opdracht. Maar hoe zijn die bepaald? “

Ik zie geen antwoord in de feedback en antwoorden. Tenzij ik het gemist heb.